

Aan: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Betreft: reactie op de internetconsultatie m.b.t. wijziging van de Wsob

Alphen aan den Rijn, 20 december 2024

Geachte Minister Bruins,

Hartelijk dank voor uw voorstel tot wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. Ik ben u erg erkentelijk voor uw betrokkenheid bij de versterking van het bibliotheekwerk voor alle Nederlanders. De groeiende landelijke aandacht voor het Informatiepunt Digitale Overheid, voor De Bibliotheek op School en de financiële ondersteuning vanuit de Rijksoverheid zijn van grote waarde. Ook het merendeel van de nu door u voorgestelde wijzigingen in de Wsob draagt bij aan de versteviging van het bibliotheeknetwerk.

In de Memorie van Toelichting stelt u dat het uitgangspunt van de wet is dat alle inwoners binnen een redelijke afstand toegang moeten hebben tot een volwaardige openbare bibliotheekvestiging. Ik vrees echter dat de voorgestelde formulering in artikel 6a, lid 1, gaat leiden tot een verarming in plaats van een versterking van het bibliotheekwerk.

In drie van de vier gemeenten binnen het verzorgingsgebied van onze Bibliotheek Rijn en Venen zijn er meerdere fysieke bibliotheekvestigingen. Deze verschillen in omvang en in functies. Gezamenlijk bieden ze een fijnmazig weefsel waarmee wij steeds beter in staat zijn om, in de buurt, op een relevante manier, inhoud te geven aan onze 5 wettelijke taken, en aan additionele lokale aandachtspunten zoals duurzaamheid en erfgoed.

Voor ons is een wetstekst die spreekt van 'ten minste één bibliotheekvestiging per gemeente' niet helpend in het gesprek met onze gemeentelijke partners. Zeker niet in tijden van schaarste. Het risico bestaat dat de wet geïnterpreteerd wordt als 'dat elke gemeente aan de zorgplicht voldoet zolang ze één volwaardige vestiging heeft'. De voorgestelde wettekst lijkt daarnaast weinig betekenis te hebben in een context waarin gemeenten sterk verschillen in aard, ligging, omvang en aantal inwoners.

Ter illustratie, de uitersten in ons verzorgingsgebied: de gemeente Alphen aan den Rijn heeft ongeveer 115.000 inwoners en beslaat een oppervlakte van 133 km², terwijl de gemeente Zoeterwoude slechts circa 10.000 inwoners telt en een oppervlakte heeft van 22 km². Het wettelijk vastleggen van precies dezelfde minimale eis voor beide gemeenten lijkt niet betekenisvol. Daarnaast is het in een aantal gevallen voor de gemeenschap beter als niet alle vijf de wettelijke taken van de bibliotheek in één en dezelfde vestiging worden uitgevoerd, maar gericht, juist op de voor die taak meest passende locatie(s).

Gezien bovenstaande wil ik u vragen te overwegen om de tekst van artikel 6a, lid 1, vanaf "ten minste één bibliotheekvestiging" te herzien. Ik stel voor de formulering in de geest van onderstaande aan te passen: "Een volwaardige (in de zin van artikel 5 en 8) bibliotheekvoorziening, die zich verhoudt tot de aard en ligging en omvang van de gemeente, en het aantal inwoners, met een of meerdere vestigingen waarvan de fysieke locatie zich op redelijke afstand van de inwoners bevindt. Bij algemene maatregel van bestuur kan het normenkader hiertoe verder geconcretiseerd worden." Ik vertrouw erop dat u mijn zorg zult meenemen in de verdere afwegingen en besluitvorming.

Nogmaals wil ik benadrukken dankbaar gestemd te zijn voor uw geloof in en ondersteuning van volwaardige toekomstgerichte bibliotheekvoorzieningen in Nederland als basisvoorziening voor een veerkrachtige, vaardige en vitale samenleving.

Met hartelijke groet,

Suzanne Verboeket

Directeur-Bestuurder

Bibliotheek Rijn en Venen